

rages i et senere Møde." (cfr. Storsth. Forh. 12te Februar.)

"Næste Møde bestemtes til Afholdelse i Morgen Eftermiddag Klokken 12½."

Var 1836, den 10de Februar, var Storthinget samlet.

Modtaget af den dertil udnævnte Deputation, indfandt Statsraad Collett sig, ledsaget af den Kongl. Norske Regjerings øvrige Medlemmer og af flere andre Auctoriteter, i Storthinget Klokken 1. Statsraad Collett oplæste Hans Majestæts aabne Brev til ham af 30te Januar sidstl., hvorved han beskikkes til paa Høisammes Vegne at aabne det ottende ordentlige Storthings Forhandlinger samt Hans Majestæt Kongens Tale til Storthinget, hvorefter Statsraad Sibbern oplæste en Beretning af 30te Januar angaaende Rigets Tilstand og Bestyrelse siden sidste Storthing. Efter at have overleveret disse Documenter til Præsidentsskabet, erklærede Statsraad Collett:

"Norges Riges ottende ordentlige Storthings Forhandlinger grundlovmæssigen at være aabnede."

Præsidenten tilkjendegav, at de modtagne Documenter vilde blive Gjenstand for Storthingets Over-

vetelse, hvorpaa han efter nogle faa indledende Ord udraabte: "Gud bevare Kongen, Fædrelandet og Broderriget," hvilket Udraab ligeledes istemtes af Storthingets øvrige Medlemmer.

Statsraad Collett med Følge forlod derpaa Storthinget, ledsaget af den samme Deputation, der havde modtaget ham.

(Enstemmig) "De af Statsraad Collett overleverede Documenter udlægges, og foretages til Behandling i et senere Møde."

"Høiesteretsassessor Nye som Ordfører for den Deputation, der har været udnævnt for at complimentere den Kongelige Norske Regjering, anmeldte, at Deputationen havde udført det den overdragne Hverv, og at den Kongl. Norske Regjering havde bevidnet Storthinget sin Erkjendtlighed for den mod Samme udviste Opmærksomhed."

De i dette Møde oplæste Documenter ere af følgende Indhold:

1) "Vi Carl Johan, af Guds Naade Konge til Sverige og Norge, de Gothers og Vendes; Gjøre vitterligt: Da Omstændighederne ikke tillade Os, personligen at aabne det 8de ordentlige Storthing, ville Vi, ved dette Bort aabne Brev, naadigst beskikke Vor Statsraad, Ridder og Commandeur af Vore Ordener, Herr Jonas Collett til, paa Vore høie Begne at

aabne sammes Forhandlinger med den ham fra Os, tilligemed dette Bort aabne Brev, naadigst tilstillede Tale.

Givet paa Stockholms Slot den 30te Januar 1836.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Carl Johan.

(L. S.)

Løvenskiold.

Fredr. Due."

2) "Gode Herrer og Norske Mænd! Snart to og tyve Aar ere nu henrundne siden den Skandinaviske Halvøes tvende Nationer affvore deres fordærlige indbyrdes Fiendskab. Den under den Høiestes Beskyttelse indgangne Forening bragte en Evedragt til at forsvinde, som ellers vilde have endt, ikke alene med at udtømme begge Folks Hjelpeskilder, men endog med at tilintetgjøre deres Nationalitet. Nu staaer begge Folks Selvstændighed uantastet. Den udgjør en Deel af Europas offentlige Ret. Oprigtighed og Redelighed ere Vorgen for dens Fasthed og Varighed.

Hvad Norges Resourcer angaaer, da ville J selv være istand til at bedømme dem. Paa Statsgjelden er hvert Aar skeet regelmæssige Afbetalinger, en Orden, som uafslædig er bleven fulgt. Uagtet de

directe Skatter siden seneste Storthing have været nedsatte til det Halve, seer Jeg Mig dog istand til at meddele Eder, at vore Indtægter overstige vore Udgifter. Disse Fordele skyldes vi den Grundregel, som vi fælleds have fastsat, og som vi uden Afvigelse have fulgt.

Bankens Fasthed er grundet paa de for den givne Loves og Statuters Tydelighed og Simpeltid. Vi føle de lykkelige Virkninger af Regelmæssigheden af en Fremgangsmaade, der er fast begrundet i et rigtigt finansielt System. Vore Papiirpenges Værd have nærmet sig rede Sølv i den Grad, at Børs-coursen idelig under Løbet af flere Aar har været lavere end Bankcoursen. Den almindelige Tillid til et Myntrepræsentativ lader sig ikkuns tilveiebringe ved Næiagtighed hos den Bestyrelse, det er overdraget at opretholde dets Credit. Vore Papiirpenges Forbedring taler til Bankbestyrelsens Berømmelse. Banken har, efter lovgyldige Bestemmelser, ved Laan mod 4 Procent kunnet bistaae Agerdyrkning, Handel og Vindskiblighed. Papiirpengenes Forbedring mod Sølv-Species har givet enhver Norges Indvaaner, som tiltrænger Barer fra Udlandet, den betydelige Lettelse i Prisen herpaa, af 78 Procent, efter en Cours af 190 Procent, hvortil Børs-coursen i Aaret 1822 var noteret. Dette er en virkelig Fordeel for Massen af For-

brugere. For flere Classer udgjør den en modsvarende Formindsfelse i Udgifter.

En høiere Udvikling af vor Agerdyrkning, vor Handel, vor Skibsfart og vor Industrie vil imidlertid fordre en Forsøgelse i vore Pengerepræsentativer, men denne bør stedse være betinget af, at Banken er i Besiddelse af et Sølvfond, som efter det lovbestemte Forhold svarer til det Papiir, man sætter i Omløb.

Handel og Skibsfart paa fjernere Farvande behøve en særdeles Beskyttelse. Alle søfarende Nationer erkjende Nødvendigheden heraf, og Norge, med sin vidtstrakte Kyst, bør ikke alene have en Marine, men ogsaa lade dets Krigsfartøier foretage de uundværlige Øvelsestogter for at danne Besætningerne og udvikle Officerernes Dygtighed. Et Forslag betræffende denne vigtige Gjenstand vil blive Eder forelagt. Lader os, med kraftfuld Villie, forene vore Hjelpekilder til dette Maal.

Den i det sidste Aarhundrede i Europa udbredte Oplysning maatte fremkalde en Revision af vore civile og criminelle Love. Et Arbeide, sigtende hertil, er allerede forberedet. En almindelig Oversigt over de forskjellige Folkes færds Lovgivninger bør lette os ved vore Undersøgelser. Norge, ligesom Sverig, har i denne Henseende det Fortrin for flere andre Lande, at det besidder oprindelige Love. Sædvaner, arvede fra For-

fædrene, udgjøre National-Eiendommeligheder. Der gives Nationer, som sætte disse Sædvaner blandt de ypperste af deres Rettigheder, fra hvilke de ingenlunde ville afstaae. Jeg erfarede dette ved Spørgsmaalet om Indførelsen af Jury's. Jeg respecterede Eders Utilbøielighed for denne Indretning. Vi bør derfor alle iagttage den Skaansel, som Retfærdighed fordrer, og som skyldes den individuelle Overbeviisning. Communallovgivningen er en blandt de vigtigste, som ordne det borgerlige Samsfund. En Proposition angaaende denne Gjenstand vil blive Eder forelagt. Norge har Districter, der ere meget fjerne fra Regjeringens Hovedsæde. Denne Betragtning i Forening med Fortidens Erindringer bør gjøre os varsomme i de Beslutninger, vi desangaaende tage. Det er blot ved Institutioner, grundede paa ethvert Folks eiendommelige Karakter, som Lovgiveren formaaer at sikre dets Ro og Tryghed. Man overgaaer ikke uden Fare alt for pludselig fra en Bestyrelsesmaade til en anden. Statslegemet bør, som det menneskelige Legeme, undgaae voldsomme Rystelser, der rokke begge eller kunne udsætte dem for Fare.

Med sand landsfaderlig Tilfredshed har Jeg gjenseet Norge afvigte Aar. Den Modtagelse, Jeg fandt hos Indvaanerne, — den hjertelige Glæde, hvormed man stimlede sammen i de Egne, Jeg gjennem-

reiste, har ikke kunnet forsøge den Kjerlighed, Jeg føler for dem eller mine brændende Ønsker for deres Lykke, — men Mine Tanker og Mine Blikke have hævet sig mod Himlen for at takke den Almægtige, der har holdt sin Haand over det Norske Folk og skænket det den uafbrudte Rolighed, som er den sikreste Borgen for en stedse gradviis stigende Velstand og Lykke. Det er vor Pligt at vedblive, til dette Maal, at lede et Folk, som nidkjært i at hævde sine Rettigheder, med Taknemmelighed paaskjønner Statsstyrelsens Bestræbelser for at bevare dem.

Vore politiske Forhold, hvoraf vore Handelsforbindelser ere afhængige, ere i Et og Alt fredelige. — Jeg har al Grund til at troe at de ei ville blive forstyrrede. De forenede Rigers geographiske Beliggenhed og de efterhaanden vorende Forsvarsanstalter understøtte Mine og Eders fredelige Ønsker. Vi tragte blot efter at vedligeholde vor Uafhængighed; — vi frygte derfor Intet, thi vi ere forenede, enige og frie.

Jeg forbliver Eder, gode Herrer og Norske Mænd, med al Kongelig Yndest og Naade velbevaagen.

C a r l J o h a n.

3) Vi Carl Johan, af Guds Naade Konge til Sverige og Norge, de Gothers og Venders; gjøre vitterligt: Overeensstemmende med Rigets Grundlov skulle Hans Kongelige Majestæt herved naadigst meddele det nu forsamlede Storthing Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i de Aar, som ere forløbne siden Nationens Repræsentanter sidst vare forsamlede:

Ved Norges Universitet, som fremdeles vedbliver at virke til sit Formaal, ere 4 Lectorer blevne udnævnte til Professorer, og en juridisk Lector til som Professor at fungere i det juridiske Facultet og Collegium academicum. Den midlertidigen ansatte 3die Lærer ved det theologiske Facultet har faaet Ansættelse som Lector, hvorimod Facultetet har lidt et Tab ved dets 2den Professors Død. Overeensstemmende med Universitetets Fundats er ved samme bleven ansat en Quæstor. Ved Hjælp af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond er oprettet en Lærestalt for Theologers practiske Dannelse, hvilken, forsaavidt Omstændighederne have tilladt det, har været i Virksomhed. Ligesom Universitetets videnskabelige Samlinger i det Hele ere vedligeholdte, og efter Evne forsøgede, saaledes vil Hans Majestæt for Storthinget foreslaae, at nogle i Egers Præstegjeld i Aaret 1834 fundne, særdeles sjældne, og interessante, Oldsager, der af Statscassen

ere indløste, maae, uden Godtgjørelse, overdrages til Universitetets Antiquitetsamling og Myntcabinet.

Til Myntcabinettets Bedste har dets Bestyrer foretaget en Reise til Stockholm og Kjøbenhavn mod Stipendium af Cabinettets Annuum.

Det astronomiske Observatorium er nu aldeles færdigt, men den calculerede Sum til Opførelsen har, formedeist indtrufne uforudseelige Omstændigheder, ikke været ganske tilstrækkelig.

Fordelingen mellem de respective Riger af den i foregaaende naadigste Beretninger ommeldte, fra Kongeriget Bayern erhvervede, vigtige Samling af Archivvalier, er nu foregaaet ved en dertil naadigst anordnet Commission.

Angaaende Dispositionen af den Gaarden Løyen tilhørende Jord, som ikke hører til den botaniske Hauge og det oeconomiske Anlæg, har Hans Majestæt afgivet nye Bestemmelser, hvorved Udgangen for Universitetets Lærere til at erholde Jord til Brug er lettet, og derved et af de Piemed, hvortil bemeldte Gaard i sin Tid blev skjænket Universitetet, fremmet.

Den ved Universitetet studerende Ungdom fortjener fremdeles Bidnesbyrd om rosværdigt Forhold, og sammes Antal vedbliver at tiltage, saa at der ei alene ingen Mangel findes paa Candidater i noget Fag, men der ogsaa med Føie kan ventes, at den større

Concurrence vil efterhaanden virke til at fremme et end grundigere Studium ved Universitetet, og en mere almindelig udbredt Videnskabelighed.

Af den af 7de ordentlige Storthing til Udenlandsreiser for Studerende bevilgede Sum, af 700 Spd. aarligen, have 3de Videnskabsmænd nydt Godt, nemlig en juridisk Candidat, der efter fuldendt Reise er bleven ansat som Lector ved Universitetet, samt 2de Universitetslærere, nemlig en Lector i Medicin og en Professor i Mineralogie.

Til Udførelsen af forberedende Arbejder, vedkommende Udgielsen af de gamle Norske Love, hvortil af 6te ordentlige Storthing blev bevilget et Fond, ere de fornødne foreløbige Bestemmelser afgivne, og dertil udvalgte Mænd assendte, for i Sverige og Danmark, efter aabnet Udgang til de offentlige Bibliotheker og Archiver, at erhverve Afskrifter m. m.

Uagtet de saare indskrænkede Midler, der have til Disposition, fremdeles lægge Hindringer i Veien for væsentlige Foranstaltninger til de lærde Skolars Favn, maa det dog erkjendes, at disse Instituter i det Hele virke heldigen til deres Bestemmelse.

Med Organisationen af Almueskolevæsenet er det fremdeles gaaet fremad, saavidt Omstændighederne have tilladt det. Oplysningsvæsenets Fonds endnu ikke betydelige Ressourcer byde Barsomhed i Bevil-

gelse af Understøttelser, af hvilke imidlertid ikke faa ere tilstaaede.

Den i Loven om Almueskolevæsenet paabudne Plan for Underviisningen i Skolerne, og Instrux for Lærerne, er bleven udfærdiget, og fordeelt over hele Riget.

I Affer Præstegjeld er oprettet en Læreanstalt for vordende Kirkesangere og Almueskolelærere, for det Første paa Prøve. Efterhaanden som Oplysningsvæsenets Understøttelsesfonds Indtægter tiltage, ville mere omfattende Foranstaltninger blive iværksatte til fornævnte Diemed, end hidtil har været befundet tilraadeligt, da der til deslige Instituters første Anlæg efter en nogenlunde fuldstændig Plan ikke alene udføres betydelige Udtællinger een Gang for alle, men ogsaa til deres Vedligeholdelse aarlige Bidrag.

Realisationen af det beneficerede Gods vedbliver fremdeles at gaae heldigen fremad, og Beløbet af Kjøbesummerne for det indtil Udgangen af Aaret 1835 solgte, Geistligheden beneficerede Jordegods udgjør noget over 750,000 Spd., samt en aarlig Kornrente af lidet over 1,000 Tønder Byg. Man har seet sig i Stand til at betale, ikke alene Resten af Oplysningsvæsenets Fonds Gjeld til Statscassen, men ogsaa de 5000 Spd., der ifølge sidste Storthings Beslutning skulle udredes af bemeldte Fond til Afbetaling

paa det Beløb, som af Statscassen var udbetalt som Tilskud til de lærde Skoler udenfor Budgettets Bevilgelse. Mod ordinaire Renter er af Fondet, i Løbet af Aarene 1833, 1834 og 1835, udlånt til Jordbrugere omtrent 160,000 Spd., og mod aarlig Kornrente circa 71,000 Spd.

Kunstskolen i Christiania og Døvstumme-Institutet i Trondhjem fortsætte, som hidtil, deres Virksomhed. For den førstnævnte Indretning er udfærdiget et nyt Reglement.

For at bidrage til, at en bedre Smag og hensigtsmæssigere Anordning ved nye Præstegaardsbygningers Opsørelse efterhaanden kan blive indført, er en Samling af Tegninger til Veiledning i saa Henseende, ledsaget af Beskrivelse, foranstaltet ved sagkyndige Mænd, og fordeelt blandt Rigets Præster.

I Anledning af 7de ordentlige Storthings Beslutning har det været overdraget til en Commission at undersøge, hvorvidt Oprettelsen af en polytechnisk Lærestanstalt maatte ansees ønskelig, nu eller i Tiden, og vil Resultatet i sin Tid blive Storthinget forelagt.

Det i Hans Majestæts naadigste Beretning til 7de ordentlige Storthing omhandlede Forslag til en Lov om Fattigvæsenet har atter været undergivet Behandling af en nedsat Commission med Hensyn til de over samme indkomne Betænkninger.

Den i Hans Majestæts forommeldte naadigste Beretning ligeledes omhandlede Commission til at afgive Forslag angaaende Bestemmelser med Hensyn til Betalingen for geistlige accidentelle Forretninger har fuldendt dens Hverv.

Sundhedstilstanden har i Almindelighed været god, hvilket det betydelige aarlige Overskud af Fødte synes at bekræfte, uagtet Koppeepidemier have været meget gjængse i de fleste Rigets Egne, og den ondartede Cholera har borttrykket et ikke ringe Antal Mennesker. Denne hastig dræbende Sygdom, som første Gang viste sig her i Riget i Efteraaret 1832, udbrød paanyt i Drammen mod Slutningen af September 1833, udbredte sig paa flere Steder i Budskeruds Amt, og i de Drammen tilgrændsende Dele af Jarlsberg og Laurvigs Amt, saavel som i Moss og Drøbak. I næstfølgende October Maaned viste den sig i Christiania, hvor den udbredte sig hurtigt og rasede heftigt. I Høsten 1834 udbrød Sygdommen i Frederikstad, Frederikshald, Moss og flere Steder af Smaalehnenes Amt, ligesom den ogsaa viste sig paa enkelte andre Steder, fornemmelig paa Vestlandet. Ifølge de indløbne Efterretninger er Antallet af dem, der i disse 2de Aar bleve Offere for denne Sygdom, 1806 Personer, og vilde sandsynligt blevet langt større, om ikke vedbørlig Lægehjælp til de af Sygdommen angrebne

Steder var tilveiebragt. De Bestemmelser, som denne voldsomme og almindelig frygtede Epidemie gjorde fornødne, bleve givne ved en provisorisk Anordning af 25de September 1833, angaaende Foranstaltninger mod den ondartede Cholera sygdom. I Aaret 1835 har intet Spor af denne Sygdom viist sig i Riget.

Da de gjældende Medicinallove ere deels mangelfulde og ikke svarende til Nutidens Fordringer, deels indlemmede i andre Dele af Lovgivningen, har Hans Majestæt anordnet en Commission til at udarbeide og indsende Forslag til en ny og forbedret Lovgivning angaaende Medicinalvæsenet.

Efterat Motiver vare udarbeidede til det af Lovcommissionen forfattede Forslag til en Lov om Forbrydelser, og andre Foranstaltninger, sigtende til at fremkalde Bedømmelser af dette Lovarbeide, overensstemmende med forrige Storthings derom yttrede Ønske, af Hans Majestæt have været naadigst anordnede, er dette vigtige Lovgivningsværk igjen kommen under Overveielse, saaledes som Stortinget herom vil erholde Kundskab. Udarbeidelsen af den almindelige Proceslov er i de forløbne 3de Aar skredet betydeligt fremad, men vil ikke nu kunne blive Stortinget forelagt, da Forfattelsen af Motiver til Criminalloven, og de øvrige i Forbindelse dermed staaende Arbeider, have forsinket Proceslovgivningens Fremme. Imid-

lertid bliver der nu, da disse Forhindringer ere hævede, lagt virksom Haand paa Værket, der saaledes inden næste Storthing tør ventes udarbejdet og underkastet foreløbig Drøftelse. Nogen Anledning til at istandbringe en hensigtsmæssig Revision af de, Udkastet til Civillovgivningen, vedkommende Arbejder, har endnu ikke frembudt sig; men ligesom Proceslovgivningens Udarbejdelse af Lovcommissionen i Forening med den Mand, hvem Civillovgivningens Forberedelse er overdraget, for en Deel synes at opfylde hvad der ved en saadan Revision haves for Sie, saaledes har Hans Majestæt det Haab, at det Tidspunct ikke er fjernt, da Omstændighederne ville tillade, at organisere en fuldstændig Revision ogsaa af de øvrige til denne Lovgivning henhørende Arbejder.

Af disse er blandt Andet et Udkast til en ny Creditlovgivning blevet udarbejdet, men den senere forløbne Tid har været for kort til, tilstræffeligen at erholde dette vigtige, og i saa mange borgerlige Forholde indgribende, Lovudkast nøiagtigen drøftet, og Hans Majestæt har derfor troet at burde opgive Omstændigheden om at gjøre en ny Creditlovgivning til Gjenstand for dette Storthings Overveielser. Criminallov:Arbejdets fornyede Revision og andre Omstændigheder have medført, at der om Forfattelsen af et Udkast til en ny militair Lovgivning først nylig med Nytte har

kunnet afgives naadigst Bestemmelse; Hans Majestæt har imidlertid Haab om, at dette Arbeide, tilstrækkelig forberedet, vil kunne forelægges næste Storthing.

For at fremme Paakjendelsen af det til Agerøhuus Stiftsøverret indkommende betydelige Antal Sager, har Hans Majestæt fundet det fornødent, midlertidigen at tilforordne Retten en tredje Assessor. Hvorledes der med dette for Retspleien vigtige Anliggende for Fremtiden bør forholdes, vil Hans Majestæt lade komme under Storthingets nærmere Overveielse.

Efterat alle fornødne Forberedelser vare tilendebragte, er Loven angaaende Maal og Vægt af 28de Juli 1824, ved Kongelig Kundgjørelse af 1ste Juli 1834 — udstedt overeensstemmende med Lovens 25de § — anordnet at træde i Kraft fra afvigte Aars Begyndelse. Den fuldstændige nye Regulering af Maal og Vægt er saaledes til den borgerlige Samhandels Betyggelse tilendebragt.

Ligesom Hans Majestæt i Almindelighed har havt sin Opmærksomhed henvendt paa Straffeanstalternes Forbedring ved, saavidt de indskrænkede Midler, som dertil have kunnet affees, tillade, at tilveiebringe rummeligere og hensigtsmæssigere Localer, at skjærpe og lette Tilsynet, og især at udvide Arbeidsdriften, saaledes har Hans Majestæt i sidstnævnte Hiemed, og

for derved om mueligt at virke til en Nedsættelse i Statscassens aarlige Bidrag til Straffeanstalterne, anseet det af Bigtighed, at en Deel, det nedlagte Uldmanufactur paa Kongsberg tilhørende, Maskiner kunne afgives til Rigets Tugthuse, i hvilken Henseende en naadigst Proposition vil blive Storthinget forelagt.

Det er Hans Majestæt en Tilfredsstillelse at kunne meddele Storthinget Underretning om, at Veianlægget mellem Trondhjems Stift og Jämteland nu er istandbragt, og afleveret til fremtidig Vedligeholdelse. Denne, over et af Bjerge og Dale gennemskaaet Strøg, anlagte vei, yder den Reisende al muelig Bequemmelighed, og frembyder et af Nordens heldigst udførte Arbejder.

Hans Majestæt nærer det sikke Haab, at de ved denne Communicationsvei for Rigets nordlige Districter vundne betydelige, og almindelig erkjendte, Fordele, ville give rigelig Erstatning for de dertil anvendte Omkostninger, som, fordeelte paa et Tidsrum af 16 Aar, have kunnet udredes uden Affavn for Statens øvrige Fornødenheder. Hans Majestæt vil om denne Gjenstand lade Storthinget forelægge en nærmere naadigst Meddelelse.

Paa det i Christiansands Stift fra ældre Tider, formedelst de dertil anviste Midlers Utilstrækkelighed, med mindre Kraft fremmede Veivæsens Tilstand har

Hans Majestæt henvendt særdeles Opmærksomhed. Ved Hjælp af de Midler, Loven om Veivæsenet af 28de Juli 1824 § 2 Litr. a anviser, er den i Lister og Mandals Amt beliggende Deel af den Stavangeriske Hoved- og Postvei fuldstændig oparbeidet indtil Feddebro; angaaende dens Fortsættelse herfra til Flekkesfjord har Hans Majestæt derhos afgivet naadigst Bestemmelse, ligesom der om dens videre Retning og Oparbejdelse til og igjennem en Deel af Stavanger Amt ere anstillede foreløbige Undersøgelser, efter hvis Udfald naadigst Forskrevet herom vil blive meddeelt. For at lette Forbindelsen mellem det ikke ubetydelige Ladested Fahrsund og dets Opland, har Hans Majestæt bevilget Anlæggelsen af en Hovedvei fra Grøndokken i Lyngdal til den saakaldte Spindsodde ligeoverfor Fahrsund, til hvilket Anlægs Istandbringelse Hans Majestæt har troet at burde understøtte Amtets Veicasse med Forskud af Statscassen, for hvilket denne erholder Refusion, deels af Veicassen, deels paa den i Veilovgivningen, som berørt, foreskrevne Maade. Til at fremme Stiftsstaden Christiansands Opkomst er det anseet som et af de virksomste Midler, at forskaffe den et hidtil savnet, tilstrækkeligt og vel forsynet, Opland. Gjentagne Undersøgelser ere derfor anstillede, for at bestemme Retningen af en ny Hovedvei, hvorved denne Kjøbstad kunde sættes i For-

bindelse med den saakaldte Sætersdal, og vil dette Anliggende blive Gjenstand for Hans Majestæts særdeles Omsorg.

Om en lettere og hurtigere Communication mellem nogle Dele af Agerhuus Stift og Trondhjem ved Anlægget af en Hovedvei fra Nebye i Tonsærgjennem Qvikne til Kenneboe, er der i længere Tid næret Ønske; efterat de om denne Sag anstillede Undersøgelser ere tilendebragte, er den undergiven Hans Majestæts naadigste Bestemmelse.

Naar undtages, at afvigte Aars Høehøst faldt noget mislig ud for en ikke ubetydelig Deel af Riget, har Høstens Udfald isøvrigt, i de sidst forløbne 3de Aar, i det Hele taget været tilfredsstillende.

Fiskerierne have i Almindelighed taget været drevne med Held, i Særdeleshed gav Sildefiskeriet i 1833 og 1834, saavel som Torskfiskeriet i afvigte Aar, et ønskeligt Udbytte.

Rongsberg Sølvværk har i de sidste 3 Aar ydet særdeles betydelige Qvanta Sølv. Saaledes udgjorde Productionen i Aaret 1833 omtrent 47,000 Mk., i 1834 31,100 Mk., og i 1835 vil Productionen sandsynligen komme til at udgjøre 20,000 Mk., altsaa i det Hele omtrent 98,500 Mk. gedigent Sølv. Udsigterne til en fordeelig Production ere fremdeles lovende. I Overensstemmelse med sidste Storthings

Begjæring har en Commission af kyndige Mænd været nedsat, for at foretage en Deel Undersøgelser betræffende Sølvværket, og udkaste en Plan til dets fremtidige Drift m. m. Resultatet af Commissionens Arbejder vil blive Stortinget forelagt.

Agerdyrkningsseminariet paa Gaarden Sem i Jarlsbergs Fogderie vedbliver med Held at virke til Agerbrugets Fremme, og besøges fremdeles af Elever fra Rigets forskjellige Egne.

Realisationen af det Staten tilhørende Jordegods fortsættes. De derved indkomne tilfældige Indtægter ere, i Overensstemmelse med Loven af 20de August 1821 § 50, for største Deel bleve udlaante deels til Embedsmænd til Opførelse og Istandsættelse af deres Embedsboliger, og deels til drivtuge og trængende Landmænd.

Bed den topographiske Opmaaling er i Aarene 1833, 1834 og 1835 en Deel Strækninger af Christians Amt, i Alt omtrent $32\frac{1}{2}$ □ Mile bleve geometrisk opmaalte. Bed den hydrographiske Opmaaling af Rigets nordlige Kyster er i samme Aar Strækningen fra Næssøen i Helgelands Fogderie, under $66^{\circ} 35'$ nordlig Bredde, indtil Omegnen af Tromsøe, under 70° nordlig Bredde, bleven detailleret, og de dertil hørende Beskrivelser og Landtoninger forfattede. Det første Kart, indbefattende Strækningen fra Høltense i Fosens Fogderie til Lekøe i Nummedals Fogderie,

er, tilligemed den dertil hørende Beskrivelse, foranstaltet udgivet i Trykken, og det næste Kart vil ligeledes snart være fuldendt, saa at den Usikkerhed, som Skibsfarten har været udsat for paa disse Kyster, hvorover ingen Søfarer havde, efterhaanden vil bortfalde.

Den ved Dampskibsfarten aabnede hurtige og lette Communication med Udlandet har, som i de foregaaende Aar, været af særdeles Gavn, ligesom ogsaa Indtægterne, der, paa Grund af de Reisendes Antal, hvert Aar have tiltaget, have været af megen Betydning og afgive et ikke ubetydeligt Overskud. For at undgaae den Mexico og de store Omkostninger, som ere forbundne med at erholde de, paa Dampfartøiernes Maskinerier og Kjedler, fornødne Reparationer udføre i et fremmed Land, ere nu en Deel Arbeidsmaskiner anskaffede, saa at Istandsættelsen herefter vil kunne skee her i Landet.

Til Lettelse for Communicationen ere for Statscassens Regning ugentlige Postgange blevne oprettede i Fosens, Dore Sellemarkens og Totens Fogderier, igjennem hvilke Districter tilforn ingen Post for Statens Regning har været etableret.

Ligeledes er i Kjøbstaden Grimstad oprettet et Postcontoir, hvilket fornemmelig for de paa Stedet boende Handlende og Skibsredere, der staae i Brevvevling med Udlandet, er anseet hensigtsmæssigt.

Den indstillede Pakkepost mellem Christiania og Trondhjem er paany sat i Gang, efter en mindre Maalestof end forhen. I hvorvel den ikke aldeles dækker Udgioterne, benyttes den dog mere og mere, saa at Indretningen viser sig gavnlig.

Mellem Christiania og Christianssand er til Forsøg en Pakkepost sat i Gang ved dette Aars Begyndelse.

Da der afvigte Aars 1ste Søndag i Advent var forløbet 10 Aar siden Folketælling senest fandt Sted her i Riget, saa er paa bemeldte Dag bleven afholdt en ny Folketælling, under hvilken der tillige er indhentet Opgave over de vigtigste Landbonæringer, nemlig Agerbrugets og Creaturholdets Størrelse. Resultatet af disse Foranstaltninger vil blive Storthinget meddeelt.

I Forbindelse dermed vil Storthinget ogsaa modtage de ved Udgangen af forrige Aar til Hans Majestæt fra samtlige civile Overøvrigheder underdanigst indgivne Rapporter angaaende Tilstanden i oeconomic Henseende i de dem naadigst betroede Districter.

Rigsgrændsen mellem de forenede Riger blev i Aaret 1834, i Overensstemmelse med Grændsetractaten af 18de October 1751, opryddet, og Grændserne istandsatte fra det første Rigmærke paa Hissen til Gadnemsrøset paa Grændsen mellem Nordre Trondhjems og Nordlands Amter, og i afvigte Høst blev

ligeledes Rigsgrændsen mellem Jdefjorden og det første Rigmærke paa Hissøen opryddet og de fornødne Grændseres opsatte. Efter de Oplysninger, der af vedkommende Conducteurer ved den sidste foretagne Oprydning af Rigsgrændsen gennem Nordlands og Finmarkens Amter bleve meddeelte, er Vegetationen i hine Egne saa langsom, at det ansees fuldkommen tilstrækkeligt, naar denne Deel af Grændselinien ryddes hvert 25de Aar.

Det synkende Fond, til hvis Oprettelse Begyndelsen var gjort ved at lade Renterne af en Deel Statscassen tilhørende Statsobligationer, til Beløb 40,071 Speciedaler 105 β ., anvendes til Indkjøb af andre saadanne Obligationer, er fremdeles, i Overensstemmelse med Storthingets Beslutning af 6te August 1833, bleven forøget paa samme Maade, saa at Fondet nu eier en Sum af omtrent 77,000 Speciedaler.

Udsfibningen af Trælast, især til Frankrig, har i de sidste 2de Aar været i Tiltagende, og Affætningen lønnende.

Af de gamle Skatterestancer ere betydelige Summer indkomne.

Da Soldintraderne i hvert af de tre foregaaende Aar have oversteg Budgettets Calcul, og Kongsberg Sølvværk har givet et betydeligt Udbytte, saa har Statscassen, uagtet Overskudet i Sølv ikke, som ved

sidste Budget calculeret, har kunnet omsættes til Sedler efter en Cours af 135 pCt., efterdi Handlescoursen successive er gaaen ned til 112 pCt., seet sig istand til, i rette Tid at udrede de den paahvilende Udtællinger, uden at det har været nødvendigt at gjøre Brug af det af Storthinget paa Banken udstedte Creditiv.

Endvidere ere samtlige Udtællinger, i Overensstemmelse med Storthingets Beslutning af 20de og 21de August 1833, angaaende Anvendelsen af Statscassens Overskud, effectuerede.

I Overensstemmelse med den Hans Kongelige Majestæt af forrige Storthing meddeelte Bemyndigelse til at optage et nyt Norsk Statslaan, til Indfrielse af den tilbagestaaende Deel af bemeldte, i Aaret 1822 contraherede, 6 pCt. Statslaan, er under 21de Juni 1834 et saadant Laan affluttet med Handelshuset Hambroe & Søn for 1,200,000 Speciedalder Sølv, som Resten af 6 pCts. Laanet. Ved dette Laan, der er affluttet paa 15 Aar til 4 pCt., har Statscassen deels faaet 51,000 Spd. Sølv mindre Udtælling, end den vilde have havt, hvis 6 pCts. Laanet ikke var bleven indfriet, deels en mindre Udtælling i Løbet af hele Amortisations-Tidsrummet af omtrent 404,000 Spd. Sølv. Forøvrigt vil Hans Kongelige Majestæt lade Storthinget forelægge en

særskilt naadigst Meddelelse angaaende Optagelsen af dette Laan, samt den skete Anvendelse af Statscassens Overskud. Uagtet disse extraordinaire Udtællinger ere dog Statscassens disponible Beholdninger stegne til en betydelig Summa formedelst de senere end Afslutningen af bemeldte nye Statslaan atter indflydte høiere Indtægter, end i Budgettet calculerede. Disse Beholdninger udgjorde ved Slutningen af 1835 omtrent 500,000 Spd. Sølv og 200,000 Spd. Sedler. Iøvrigt beløbe Statens active eller udestaaende Fordringer sig til omtrent 480,000 Spd. Sølv og 1,158 000 Spd. Sedler, foruden et Beløb i Bankactier af 416,690 Spd. og i uopsigelige Statsobligationer, henhørende til det synkende Fond, af omtrent 77,000 Spd. Statsgjelden udgjorde til samme Tid omtrent 1,712,000 Spd. Sølv og 1,721,000 Spd. Sedler.

Samtlige ifølge Loven af 1ste September 1830 fremsatte Klager over feilagtig Matriculering ere nu i det Væsentlige afgjorte, og den nye Matricul vil saaledes nu blive Storthinget forelagt til endelig Antagelse.

Med Hensyn til de diplomatiske Sagers Behandling har Hans Majestæt befaleet, at et Medlem af det Norske Statsraad skal deeltage i deslige Forhandlinger.

Med den Keiserlige Russiske Regjering er under 23de Juni 1834 affluttet en Handels- og Venkabs-Convention, hvorved den ældre i Aaret 1828 indgaaede, der var affluttet for et Tidsrum af 6 Aar, er bleven fornyet for 3 Aar.

Under 15de Juni 1835 er med den Kongelige Storbritanniske Regjering affluttet en Additionel-Artikel til den under 6te November 1824 affluttede Tractat om Slavehandelens Afskaffelse.

Hvad Landmilitair-Etaten i Almindelighed, og in specie dens Forsyning med Vaaben og andre Fornødenheder, angaaer, da er hermed skredet fremad forholdsviis til de Resourcer, som af foregaaende Storthinge i saa Henseende ere anviste. At hermed endnu staaer Meget tilbage, derpaa finder Hans Majestæt sig foranlediget naadigst at henlede nærværende Storthings Opmærksomhed. Den nærmere Detail i saa Henseende er udviklet i det Storthinget forelæggende Budget.

For Armeens Forsyning med Haandvaaben bliver Vaabenfabrikken paa Kongsberg fremdeles Etaten til Nytte og Besparelse, og Hans Majestæt har al Anledning til at antage, at de derfra leverede forskjellige Vaaben i enhver Henseende kunne staae ved Siden af lignende, som tilforn fra Udlandet anskaffedes.

Overeensstemmende med Lov af 22de Juni 1833

er nu foretaget en Deel Forandringer i den ældre Fordeling af Rigets Districter mellem Sø: og Land: Staten, hvorved en mere ligelig Fordeling af Bærnepligtsbyrden er opnaaet, og begge Etater aabnet Udgang til, med mindre Vanskelighed at erholde de fornødne Mandskaber.

Reguleringen af Landetatens Rekruterings-Districter er paa samme Maade fremmet i sine Details, og den forhen sporede Mangel paa Rekruteringsøve i det ene District, medens der i det andet gives Overflødighed paa Mandskaber i Udskrivningsalderen, tør derved inden søie Tid ventes aldeles hævet. Da der ved denne Regulering af Districterne er taget Hensyn saavel til locale Forholde, som til det Antal Bærnepligtige, der i ethvert District kan være at paaregne, ifølge Folketællingen i 1825, saa antages Hiemedet at være opnaaet, uden at nogen ny Ulempe herved vil fremkomme.

Hvad in specie angaaer den, formedelst den almindelige Districtsregulering, nødvendigblevne Ombytning af en Deel Artilleriequarterer til Cavalleriequarterer og omvendt, da er derved befulgt Loven af 13de September 1830.

Af de i Lov af 13de September 1830 og 22de Juli 1833 omhandlede Gjenstande er for Landetatens Bedkommende ikkun tilbage: Inddelingen i Lægder og Roder; denne Inddeling har ikke alene, formedelst

dens Detail, været forbunden med megen Bidtløstighed, men ogsaa mødt Hindringer ved den, endnu i det sidstforløbne Aar stedfundne Ommatriculering i enkelte Districter, da Resultatet af bemeldte Ommatriculering nødvendigviis maatte oppebies, for at dertil kunde tages Hensyn ved Bestemmelsen af hver enkelt Eiendoms Deeltagelse i Lægdsholdet m. v.

Udkastet til en fuldstændig Lov om Børnepligten og Sessionsvæsenet er paany bleven gennemgaaet, og en naadigst Proposition om denne Gjenstand vil vorde Stortinget forelagt. For at denne Lov, strax efterat være emaneret, kan komme til Anvendelse, er en Commission anordnet, til at forfatte Udkast til regelmæssige Bestemmelser for Sessionsvæsenet, hvilket Reglement saaledes vil kunne udgaae samtidig med Loven.

Forelæsningerne ved den Norske militaire Høiskole ere fremdeles stadigen fortsatte, ligesom Underviisningen ved den Norske Krigsskole.

Til at give Betænkning og Forslag angaaende hvilke Forandringer maatte ansees gavnlige at foretage med sidstnævnte Skoles Organisation, har en Commission været anordnet, der vel har endt sit Hverv, men dens Forslag, der kommer i Berørelse, saavel med det fra forrige Storting udtalte Ønske om Besparelser ved denne Lærestalt, som med den senere nedsatte Commission til at afgive Betænkning om en polytech-

nist Læreanstalts Oprettelse, har endnu ei kunnet behørigt prøves.

I de sidste forløbne 3 Aar have, som en Følge af de indskrænkede Ressourcer, Arbejderne ved Anlægget af et Marine-Etablissement paa Horten kun kunnet bestaae i de havende Indretningers Vedligeholdelse. Nogle nye Kanonjoller ere færdigbyggede, og en Deel af Flotillens ældre Fartøier, deels allerede givne, og deels under Arbejde, for at erholde en ny og bedre Indretning. Den nybyggede Corvet, Ornen, har været beseilet, og har saavel paa dette Togt, som paa de i 1834 og 1835 foretagne Øvelsestogter, givet et tilfredsstillende Resultat.

For at de udgaaende Krigsfartøier til enhver Tid kunne blive forsynede med de til deres Sikkerhed, og efter Tidens Krav, fornødne Søkarter og Instrumenter, er Foranstaltning søiet til, at et Forraad deraf tilveiebringes i Frederiksværn.

Til at undersøge Marinens nærværende Tilstand, samt for at afgive Forslag til dens fremtidige Organisation, har en Commission været nedsat, som desangaaende har afgivet dens Beretning og Indstilling.

Den nye Rodeinddeling af Søværningens Districter er bleven iværksat.

Fra samtlige vedkommende Autoriteter ere de fornødne Oplysninger og Betænkninger indhentedede om, hvor:

vidt det, til Opnaaelsen af en livlig Kystfart, maatte ansees tjenligt, at en udvidet Rettighed blev tilstaaet indrullerede Styrmand og Matroser til at føre Dæksfartøier, ligesom der og har været anstillet, og endnu pleies, Undersøgelser om i Rigets Kjøb- og Ladesteder at oprette mere hensigtsmæssige Understøttelsesindretninger for uheldige Sømand.

De nye Fyre paa Gunnarshoug og Barnæsbyn: ten paa Lister have i de 2 sidste Aar været under Arbeide, og ville til anstundende Høst blive færdige til at antændes, ligesom de gamle Fyrindretninger paa Balderhoug og Agdenæs i indeværende Aar ville undergaae Forandringer og Forbedringer. Fremdeles ere Localerne til de intenderede nye Fyre paa Tomfruland, Langsetangen, samt i Nummedalen og Nordlandene ved dertil anordnede Commissioner blevne undersøgte.

Den oprettede provisoriske Løsnings-Quarantaineindretning i Nyhavn ved Bergen er, da den ikke længere fandtes nødvendig, bleven ophævet. Ogsaa i de sidstforløbne 3 Aar ere, forsaavidt det kunde bestaae med den fornødne Sikkerhed, flere Bestemmelser givne, sigtende til at løsne de Vaand paa Skibsfarten, som Cholera-Sygdommen har foranlediget.

Endelig er ogsaa paa Grund af den Kundskab, der nu haves om Beskaffenheden af den gule Feber, naadigst bestemt, at de med Hensyn til denne Syg:

dom mistænkelige Fartøier, Varer og Personer skulle herefter være underkastede de samme Forsigtighedsregler og lige Quarantainebehandling, som er anordnet med Hensyn til Cholera.

De under Revisions-Departementet sorterende Regnskaber have i Løbet af de afvigte 3 Aar betydelig tiltaget, saavel i Antal som Omfang. Navnlig har dette været Tilfældet med Postregnskaberne. Desuagtet har det hidtil været mueligt at vedligeholde Revisionen paa det temmelig gunstige Standpunct, den allerede for 3 Aar siden havde naaet, saaledes at Antallet af uafgjorte ældre Regnskaber fremdeles er formindsket.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Konges Storthing med al Kongelig Naade og Yndest velbevaagen.

Givet paa Stockholms Slot den 30te Januar 1836.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

C a r l J o h a n.

Løvenskiold.

Fredr. Due."

Aar 1836, den 11te Februar blev Storthinget holdt.

Modtaget af en Deputation, bestaaende af